

Delavsko-kmetijski list.

Proletarci
vseh dežel
združite se!

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrletno 15 Din.
Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2/II.

Leto III.

LJUBLJANA, 4. februarja 1926.

Stev. 5.

Sedanja mednarodna situacija.

Sedanja svetovna situacija je označena z gotovim *časnim ravnotežjem* sil. To ravnotežje temelji na eni strani v slabosti svetovnega kapitalizma in v naraščanju revolucionarnega delavskega gibanja sploh, zlasti pa v naraščanju sil Sovjetske Unije na drugi strani.

Slabost kapitalističnega sveta tiči v onih nasprotjih, ki obvladujejo celo internacionalno situacijo in katerih kapitalizem ne more rešiti. Katera so ta nasprotja? Razdelimo jih lahko v pet skupin.

Prvič imamo nasprotja med proletariatom in buržuazijo v kapitalističnih državah.

Drugič nasprotja med imperializmom in osvobodilnim gibanjem kolonij in odvisnih dežel.

Tretjič nasprotja, ki se razvijajo in se morajo naprej razvijati med državami, ki so v svetovni vojni zmagale, in onimi, ki so bile premagane.

Četrtič medsebojna nasprotja med zmagovalnimi (antantnimi) državami.

Petič nasprotja med Sovjetsko Unijo in kapitalističnimi državami.

I. Glede na protitev med buržuazijo in proletariatom v kapitalističnih državah moramo priti sledeča osnovna dejstva:

Prvič, da se je kapitalizem deloma izvil iz onega kaosa (zmešnjave) v produkciji, trgovini in finančah, v katerega je zašel po vojni. V zvezi s to *časno stabilizacijo kapitalizma* se je tudi več ali manj ojačila politična moč buržuazije.

Drugič, da je po periodi plime (naraščanja) revolucionarnega vala za časa povojne krize nastopila v Evropi *perioda oseke (padanja) revolucionarnega vala*. To se pravi, da vprašanje zavzetja oblasti od danes na jutri od strani proletariata ne stoji sedaj na dnevnem redu. Ta perioda pa je perioda *zbiranja proletarskih sil*, kar se zlasti kaže v obstoju in naraščanju širokega gibanja pod zastavo *boja za strokovno enotnost*, ki ima globok revolucionarni pomen, dalje v utrditvi zveze delavskega gibanja zapada in delavskega gibanja Sovjetske Unije *potom delavskih delegacij*, dalje v razvoju *angleškega delavskega gibanja na levo*, dalje v razvoju *levega krila v Amsterdamski Internacionali* itd. itd. Doživljamo periodo zbiranja proletarskih sil, ki je ogromnega pomena za *bodoče revolucionarne akcije*. Glavni paroli v tej periodi sta: *osvojitve organizacij*, v katerih se *zbirajo proletarske mase* (predvsem strokovnih organizacij) in *izolacija socialdemokratskih voditeljev* od delavstva.

Tretjič, da se je *središče finančne moči* v kapitalističnem svetu, centrum finančnega izkoriščanja celega sveta, *premaknilo iz Evrope v Ameriko*. Preje je bilo *središče finančnega izkoriščanja sveta* v Franciji, Nemčiji in Angliji. Danes se nahaja v Združenih Državah Amerike.

Četrtič, da je bila že omejena *časna stabilizacija evropskega kapitalizma* dosežena v glavnem s pomočjo *ameriškega kapitala* in za to ceno, da se je *Evropa finančno podvrgla Ameriki*. (V zvezi s tem je razumeti romanja finančnih ministrov Francije, Italije in Jugoslavije v New-York.)

Petič, da je Evropa prisiljena *povečavati davčna bremena, slabšati položaj*

delavstva, da more plačevati obresti in dolgove. To se v vseh državah Evrope dandanes že vrši. Važno je za nas to, da bodo davčna bremena vedno večja in da se bo vsled tega položaj delovnega ljudstva poslabšal. Brezdvomno je, da bo delovno ljudstvo in delavski razred odgovoril na povečano izkoriščanje s povečanim odporom, s tem, da bo svoj boj poostiril in šel na levo. Znaki revolucioniranja delavstva so že tu, zlasti v Angliji pa tudi v Nemčiji in drugod.

II. Če se ozremo na nasprotja med imperialističnimi in kolonialnimi deželami, vidimo, da vse govori za to, da izgleda na tem polju za stvar svetovnega imperializma še slabše kot slabo. Gospodarski razvoj kolonij (nastajanje in razvoj industrije), katerega spremlja naraščanje proletariata, kulturno napredovanje, nastajanje domače inteligence, je privedel krizo v kolonijah na vrhunec in *vprašanje osvoboditve izpod imperialističnega jarma stoji na dnevnem redu v celi vrsti kolonij*.

III. Po sprejetju Dawesovega načrta, ki je spravil nemški proletariati pod dvojni pritisk (na eni strani domače buržuazije, na drugi pa inozemskega kapitala) in ki nosi v sebi klico neizogibne proletarske revolucije v Nemčiji, so imperialisti na konferenci v Locarnu odpravljali nasprotja med zmagovalci in premaganci. Locarnska konferenca pa faktično ni nobenih nasprotstev odpravila, ampak jih je le poostрила. Pod plaščem kričanja o miru, je konservirala vsa nasprotja in tako pustila klico nove evropske vojne pri miru, katero so ustvarile imperialistične mirovne pogodbe.

IV. Boj med Ameriko in Anglijo se latentno (stalno) nadaljuje. V zadnjem času je bil zlasti oster v vprašanju nafte (petroleja) in v Kini, kjer Amerika polagoma izriva Anglijo, da se usede na njeno mesto, na mesto imperialističnega "pokrovitelja" Kine.

Opozoriti je treba na *kolosalno naraščanje oboroževanja*. Francija, Anglija, Amerika in Japonska se blazno oborožujejo. Proh komu? *Kje je tu pacifizem druge internacionale, ki dela za vsako imperialistično kupčijo reklamo in "či slepari proletariata, da tudi kapitalisti hočejo mir?"* Kaj je napravila druga internacionala proti temu blaznemu oboroževanju? Kaj je napravila kapitalistična Zveza Narodov, za katero dela druga internacionala tako reklamo? Sovjetska Unija je že l. 1922. na konferenci v Genovi predlagala razorožitev. Zakaj druga internacionala in drugi pacifistični gozbeždači niso tega predloga podpirali?

V. Od 7. novembra 1917 ne obstoja več kapitalizem, ki bi obsegal ves svet. Z zmago ruske revolucije, ki je na teritoriju stare Rusije ustvarila Sovjetsko Unijo, je s tem ves svet obsegajočim kapitalizmom končano. Svet se je razcepil v dva tabora: v tabor imperializma in v tabor boja proti imperializmu.

Na čelu kapitalističnih držav stoji Anglija in Amerika. Na čelu nezadovoljnih in onih, ki se borijo proti imperializmu, pa stoji Sovjetska Unija.

Obstojata dva tabora in dve privlačni središči: eno za meščanske vlade, to sta Anglija in Amerika, in drugo za proletariati in zatirane narode; to je Sovjetska Unija. O privlačnosti Sovjetske Unije za revolucionarne in socialistične elemente celega sveta pričajo delavske delegacije v lanskem in predlanskem

letu. Okrog 550 delavskih delegatov je dosedaj obiskalo Sovjetsko Unijo in 16 novih delegacij je naznanilo pri njenem centralnem strokovnem svetu svoj obisk.

V čem tiči smisel delavskih delegacij, teh romanj delavcev v sovjetsko zemljo? Te delegacije ustvarjajo ozko zvezo med proletariatom Sovjetske Unije in drugih držav. Pomislimo, kako velik vpliv sta imeli predlanska angleška strokovna delegacija na angleški proletariati in lanska nemška delegacija na nemškega! Oni sta za angleško in nemško delavstvo raztrgali ono zaveso iz laži, katero je staklo buržuazno in socialdemokratsko časopisje in ki je še ločila zapadni proletariati od ruskega!

Sovjetska Unija je dokaz, da delavci, ki so zavzeli oblast, znajo ne samo vreči kapitalizem ob tla, temveč tudi graditi novo družbo, socializem. Uspehi proletariata Sovjetske Unije morajo prepričati delavski razred kapitalističnih držav, da je sposoben da izhaja brez buržuazije in da gradi s svojimi lastnimi močmi novo družbo! S tem se parira (pobije) delo socialdemokracije, ki obstoja v tem, da uliva delavcu dvome, nevero v njegovo moč, nevero v zmago nad buržuazijo.

Kako so bile sprejete delavske delegacije? Ne samo z navdušenjem, ne samo prijazno, temveč ruski sodrugi, funkcionarji proletarske države tako v Moskvi, kot v Leningradu, v Kievu in Bakuju so takorekó polagali račune. Ni v zgodovini slučajja, kot je ta, da je država pripravljena, staviti se pod bratsko kontrolo delavskih delegacij drugih držav!

To tudi ni nič čudnega! K zmagi in uspehom ruske proletarske revolucije je pripomogel revolucionarni proletariati Evrope in celega sveta s svojimi boji doma proti domači buržuaziji in proti intervenciji. Revolucionarni proletariati Evrope zavestno in najširše delavske in kmečke mase instinktivno smatrajo Sovjetsko Unijo, delavsko-kmečko Rusijo kot del delavskega razreda Evrope, on se čuti moralno soodgovornega za njen napredek, in smatra njeno obrambo pred imperialistično intervencijo kot svojo nalogo.

* * *

Jasno je, na katerem koli polju se bi zaostrilo eno izmed mnogobrojnih nasprotstev, da se bo vedno na novo pokazalo, da more ta nasprotja rešiti le zmaga proletariata. In v zbiranju proletarskih sil pod revolucionarnim praporjem v današnji periodi "ravnotežja" imajo velik pomen delavske delegacije, ki vežejo bojujoči se proletariati kapitalističnih držav z zmagovitim proletariatom Sovjetske Unije. Čim tesnejša pa bo ta zveza, tem bližja je svetovna zmaga proletariata!

XIV. kongres

Komunistične Stranke Sovjetske Unije.

Koncem decembra se je vršil v Moskvi XIV. kongres Kom. Stranke SU. Navzočih je bilo 665 delegatov z odločujočim in 641 s posvetovalnim glasom, ki so zastopali 1,083.000 strankinih članov in kandidatov. 62% delegatov je bilo delavcev.

Kongres je imel dolžnost, da v novo nastali situaciji zopet presodi pravilnost metod stranke pri graditvi socialističnega

družabnega reda v Sovjetski Uniji. Za to novo situacijo je značilno: na eni strani delna stabilizacija kapitalizma in upadanje revolucionarnega vala, na drugi pa hitra rast gospodarstva Sovjetske Unije, ki je doseglo po petih letih "nove ekonomske politike" skoro predvojno višino.

Ravno ta veliki gospodarski razmah tako industrije kot poljedelstva v zvezi z "novo ekonomsko politiko" je zastavil Kom. Stranke SU zelo komplicirane naloge v okviru one velike naloge, katero je izrazil Lenin z besedami: "Pretvoritev Rusije Nepa (nove ekonomske politike) v Rusijo socializma". Nep pomeni prehodno stopnjo v razvoju Rusije, v kateri prevladuje kmetško prebivalstvo, od kapitalizma k socializmu in jo je uvedel Lenin v interesu neobhodne tesne zveze proletariata s kmetiskim ljudstvom.

V diskusiji na kongresu so se zagovarjala različna mnenja v vprašanju Nepa (ali ta predstavlja samo umik *alt tadi od gotovega trenotka dalje ofenzivo*), v vprašanju bistva državne industrije in v vprašanju razmerja do kmetškega ljudstva sploh in posebej do srednjih kmetov na eni in do velikih kmetov (*kulakov*) na drugi strani.

Sodrugi, ki se bodisi v vseh naštetih vprašanjih, bodisi v nekaterih izmed njih niso strinjali z mišljenjem večine, med njimi Zinovjev, Kamenjev in Sokolnikov, niso predlagali kongresu posebne resolucije, a so glasovali proti resoluciji večine. Večinska resolucija je dobila 559 glasov, proti je glasovalo 65 glasov (torej ena devetina delegatov).

Kongres je ugotovil v resoluciji k političnemu in organizatoričnemu poročilu Centralnega Komiteja, da je "glavna naloga stranke boj za popolno zmago socializma v Sovjetski Uniji in da ima Sovjetska Unija vse, kar je potrebno za zgradbo popolne socialistične družbe". Dalje je ugotovil "gospodarsko ofenzivo proletariata na podlagi Nepa in razvoj gospodarstva Sovjetske Unije k socializmu". Nadalje je kongres izjavil, da obstoja "glavna pot *socializacije v vasi* v tem, da se pod ojačenim gospodarskim vodstvom s strani socialistične državne industrije, državnih kreditnih inštitucij in drugih komandnih vrhov, ki se nahajajo v rokah proletariata, *pritegne največji del kmetškega ljudstva v zadržno organizacijo*, zasigura socialistični razvoj te organizacije in izkoristi ter premaga kapitalistične elemente (*kulake*)". Zlasti važna je sledeča točka: "C. K. naj vodi gospodarsko obnovo iz vidika, da se Sovjetska Unija pretvori iz države, katera stroje uvažja, v državo, ki sama stroje proizvaja, da se tako Sovjetska Unija izogne nevarnosti, da postane gospodarski privesek obkrožajočega kapitalističnega gospodarstva, temveč da postane samostojna gospodarska enota, ki se razvija v socializmu in ki postaja vsled svojega gospodarskega napredka vedno mogočnejše sredstvo revolucioniranja delavcev vseh dežel in zatiranih narodov."

Diskusijo na XIV. kongresu je seveda izkoristilo meščansko in socialdemokratsko časopisje, ki je v kratkem času ustvarilo vse mogoče legende (izmišljene zgodbe) in je napihnilo različnost mišljenj v ogromen obseg. XIV. kongres je sprejel sklepe, za katere je glasovala ogromna večina in katerim se — kot je to v boljševiški stranki — poljori manjšina, ali kakor jo v Rusiji imenu-

jejo „nova opozicija“. Ta „nova opozicija“ nima enotnih nazorov: Sokolnikov n. pr. je nastopil na kongresu s kritiko iz drugega stališča kot Zinovjev. Karakterizira pa vse te sodruge nedoraslost napram kompliciranim nalogam Komunistične Stranke Rusije.

O kakem odžaganju posameznih voditeljev opozicije, s Zinovjeva ali koga drugega, ni govora. Vse te vesti buržuaznih in socialpatriotskih listov so ravnotako izmišljene kot pri zadnji diskusiji s s. Trockim o njegovem pregnanstvu. Izvršile so se gotove spremembe v tem smislu, da so šli sodruzi delati na druga polja, kjer ne bodo stranki in socializmu nič manj koristili, kjer pa jim ne bo delala težko različnost mišljenj oziroma ona vprašanja, v katerih se motijo. — Novoizvoljeni Centralni komite (iz 63 članov) je izbral sledeče sodruge v Politični Biro (najvišji strankin odbor): Buharina, Vorosilova, Zinovjeva, Kalinina, Molotova, Rikova, Tomskega in Trockega. Za generalnega sekretarja Kom. Stranke SU pa je bil izbran sodrug Stalin.

XIV. kongres Kom. Stranke SU je spet pokazal, da gre avangarda proletariata Sovjetske Unije po ravni poti naprej, katero je začrtal Vladimir Ilič Lenin, da gradi naprej socialistično gospodarstvo ter da ne pozablja na svoje internacionalne naloge. Prepričani smo, da se buržuaziji ne bo posrečilo zapeljati revolucionarni proletariati v napačne domneve glede bistva različnosti mnenj na XIV. kongresu, kar s svojimi lažmi namerava. Smešno pa je upanje buržuazij na razkol v Kom. Stranki Rusije. Vemo, da si ga želi, da bi darovala pol sveta za to, da se ga izvede, toda avangarda proletariata Rusije je v težkih bojih ojekienela in ni je site, ki bi jo razbila!

Marksistična sredina.

L. Klemenčič, ki je v Bernotovi stranki za „lerpoba“ (učna doba pri mojstru Bernotu znaša 3 leta), hoče dokazati proletariatu Slovenije veliko bernotovsko resnico: da je „srednja pot najboljša pot“. „Naprej“ z dne 23. t. m. objavlja dolg govor, ki ga je imel na Vrhniki in ki je posvečen tej stari in plitki modrosti. Po naukih njegovega mojstra, katere je razlagal na tem shodu, sta krivi vseh porazov in propada političnih in drugih organizacij dve nesreči: politika skrajnih desničarjev in pa skrajnih levičarjev. Skrajni desničarji hočejo biti ministri in upravniki Belja, skrajni levičarji pa so rojeni „pučisti“, ki niso srečni, če ne napravijo vsak teden enega puča v svoji stranki. Toda proletariati rabi močne stranke in zato mora vstopiti, kakor on, k mojstru Bernotu v šolo, zakaj to je stranka „marksistične sredine“. Bernotova, ali, kakor se je letos pre-

ševanje vseh proletarskih vprašanj! Vreš? In proletariati Slovenije naj se zanima samo za notranja vprašanja države SHS? Silen proletarski voditelj! To je špisarstvo, pa ne delavska politika!

Klemenčič naj bi rajši odkritosrčno povedal proletariatu Slovenije, zakaj ni njegova stranka v internacionali. To seveda ni lahko, ker bi se potem ne dalo več slepomišliti. Njegova stranka ni v internacionali, ker je ta ne bi sprejela! N. pr. takozvano „načelo javnosti“. Vsakomur znano je osnovno dejstvo, da delavsko gibanje prinaša smrt kapitalizmu in da se buržuazija tega prav dobro zaveda. Ona in njene vlade vzdržujejo armade špijonov, da jo informirajo v vseh slabostih in prednostih poedinih odsekov delavskega pokreta in da na njegovih slabih točkah zagrabijo, bodisi s svojimi agenti, bodisi s terorjem, bodisi kakorkoli. In tu ti pride Bernot in priporoča tako načelo javnosti, da ž njim prihraniš buržuaziji vso špijonažo, policijsko in nepolicijsko. In to oportunistično ali političsko „načelo“ proglašajo socialno-demokratska stranka za najvišje svoje načelo!

Klemenčič pa je položil s tem govorom še v enem vprašanju zrelostni izpit, t. j. v oceni gospodarske situacije. Ali veste, zakaj imamo krizo v Sloveniji? Čujte: „Ker več ko polovica prebivalstva in to ravno ona, ki je najbolj tlačena, ni politično organizirana, zato je danes v Sloveniji taka kriza, da jo že kapitalisti priznavajo.“

Učenec je pač vreden svojega mojstra! To naj bo marksistično?! Bog nas obvaruj takega marksizma!

Stranka, ki sledi takim zmedenim nazorom, že mogoče predstavlja neko „sredino“, ampak nikdar ne marksistično! Stvar je jasna! Sicer pa se Bernotovci, kakorkoli se že navdušujejo za „načelo javnosti“ in za diskusijo, v praksi zelo ogibajo diskusije z nami. Zakaj? Ker menda sami vedo, da je njihov marksizem preskrhan za resno diskusijo!

Stranka, ki sledi takim zmedenim nazorom, že mogoče predstavlja neko „sredino“, ampak nikdar ne marksistično! Stvar je jasna! Sicer pa se Bernotovci, kakorkoli se že navdušujejo za „načelo javnosti“ in za diskusijo, v praksi zelo ogibajo diskusije z nami. Zakaj? Ker menda sami vedo, da je njihov marksizem preskrhan za resno diskusijo!

Torej Klemenčič pripoveduje delavstvu, da Socialnodemokratska stranka ni v nobeni internacionali, „ker se zaveda svoje moči in smatra, da je predvsem potrebno reševati notranja vprašanja, ki jih imamo v državi SHS več ko preveč“. Kaj takega more povedati samo resničen „purgar“. Proletarska stranka, ki noče v internacionalo? Socialnodemokratska stranka šteje 870 članov in se čuti dovolj močno za re-

ševanje vseh proletarskih vprašanj! Vreš?

In proletariati Slovenije naj se zanima samo za notranja vprašanja države SHS? Silen proletarski voditelj! To je špisarstvo, pa ne delavska politika!

Klemenčič naj bi rajši odkritosrčno povedal proletariatu Slovenije, zakaj ni njegova stranka v internacionali. To seveda ni lahko, ker bi se potem ne dalo več slepomišliti. Njegova stranka ni v internacionali, ker je ta ne bi sprejela! N. pr. takozvano „načelo javnosti“. Vsakomur znano je osnovno dejstvo, da delavsko gibanje prinaša smrt kapitalizmu in da se buržuazija tega prav dobro zaveda. Ona in njene vlade vzdržujejo armade špijonov, da jo informirajo v vseh slabostih in prednostih poedinih odsekov delavskega pokreta in da na njegovih slabih točkah zagrabijo, bodisi s svojimi agenti, bodisi s terorjem, bodisi kakorkoli. In tu ti pride Bernot in priporoča tako načelo javnosti, da ž njim prihraniš buržuaziji vso špijonažo, policijsko in nepolicijsko. In to oportunistično ali političsko „načelo“ proglašajo socialno-demokratska stranka za najvišje svoje načelo!

Klemenčič pa je položil s tem govorom še v enem vprašanju zrelostni izpit, t. j. v oceni gospodarske situacije. Ali veste, zakaj imamo krizo v Sloveniji? Čujte:

„Ker več ko polovica prebivalstva in to ravno ona, ki je najbolj tlačena, ni politično organizirana, zato je danes v Sloveniji taka kriza, da jo že kapitalisti priznavajo.“

Učenec je pač vreden svojega mojstra! To naj bo marksistično?! Bog nas obvaruj takega marksizma!

Stranka, ki sledi takim zmedenim nazorom, že mogoče predstavlja neko „sredino“, ampak nikdar ne marksistično! Stvar je jasna! Sicer pa se Bernotovci, kakorkoli se že navdušujejo za „načelo javnosti“ in za diskusijo, v praksi zelo ogibajo diskusije z nami. Zakaj? Ker menda sami vedo, da je njihov marksizem preskrhan za resno diskusijo!

Deželni kongres Socialistične stranke.

I.
V nedeljo 20. decembra 1925 je imela Socialistična stranka v Celju svoj deželni kongres. Socialistični kongresi se vedno odlikujejo po eni stvari in ta je, da so vedno nepripravljene in skrajno mršavi. Kongresi revolucionarnega proletariata v vseh državah se pripravljajo dolgo v naprej s tem, da se objavijo načrti resolucij, da jih lahko vse članstvo vidi, da vse krajevne organizacije o njih razpravljajo in diskutirajo. Sodrugi, ki so zmožni peresa, diskutirajo o teh resolucijah v

tegralna obramba interesov delavstva, ki jih je volilo. Vendar pa se fabkom ne meša v upravo (administracijo) tovarne. Fabkom sprejema zahteve in pritožbe delavstva, in se trudi da jim ugotovi z intervencijo pri kontrolni komisiji, ki je sestavljena iz enakega števila delavcev in upravnih članov tovarne. Na fabkom pa se obračajo delavci tudi v zadevah, ki ne spadajo naravnost v kompetenco tovarne. N. pr. za spremembo stanovanja, za pomoč v katerikoli drugi zadevi. Če rabi delavec n. pr. nov zob mu da fabkom izkaznico. Z eno besedo fabkom je neposredni branitelj delavskih interesov v tovarni.

Izobraževalni klub.
V vsaki tovarni obstoji odbor, ki ga imenujejo klub, ki skrbi za izobražbo delavcev. Po delu ali med poldnevom hodijo delavci v klub in tu čitajo razne politične, strokovne časopise in brošure. Klub jim daje tudi drugo čtivo brezplačno na razpolago.

Delo tega kluba je raznovrstno. Razdeljen je v več sekcij: dramatični, športni, znanstveni, strokovni itd. Zveza krojaških delavcev je imela 1923 62 takih klubov, v 1924 se je to število zvišalo na 81. Kjer zveza ne more osnovati lastnih klubov (v malih krajih, kjer je malo število krojaških delavcev), se osnujejo skupni klubi s katero drugo stroko delavcev. V tem slučaju se tovarne medsebojno

svojem časopisju in se borijo za svoja stališča, pripravljajo s tem proletarske zaupnike, delegate, na diskusijo na kongresu. Za socialistične resolucije izve proletariati še-le tedaj, ko so že sprejete, ko ni več mogoče zavzeti stališča nasproti njim, ko jih je treba, dobre ali slabe, samo še izvajati. Eno samo resolucijo so socialisti priobčili v „Socialistu“ pred svojim kongresom in sicer resolucijo o agrarnem vprašanju, kjer so, zaradi nepristopnosti predmeta, opravičeno pričakovali, da se izmed njihovega članstva ne bo oglasil nikdo k besedi. Pa tudi ta resolucija je bila objavljena tako pozno, da bi se resna diskusija o njej ne bila mogla več izvesti.

No, socialistično gibanje stopa pri nas v tem času vsekakor v novo fazo gibanja — mi bi imenovali to fazo: fazo dvornega socializma — in zato se nam zdi prepotrebno, da si ta socialistični kongres in njegove resolucije nekoliko od bližje ogledamo ter jih pokažemo slovenskemu proletariatu v pravi luči. To se nam zdi potrebno še posebno zaradi tega, da bodo videli naši sodruzi, v kakšen tabor so vskočiti Štukelj, Makuc in Sedej in s kakimi socialisti pripravljajo ti tiči „duhovno edinstvo“ na skupnih sejah in v skupnih odborih za širjenje „Delavske Politike“ itd.

Vsako od nas je pričakoval, da bodo socialisti postavili pred vsem svojo resolucijo o političnem položaju v deželi. Namesto tega nam servirajo socialisti neko resolucijo brez naslova, ki nam pripoveduje iz kakih elementov se sestavlja njihova stranka in ki nam jeclja o tem, kako se razlikuje Socialistična stranka od drugih meščanskih in fevdalnih strank, kako stališče zavzema nasproti strokovnim organizacijam in enotnosti strokovnega gibanja. Ta resolucija je neverjetno revna, toda po svojem duhu nadvse značilna, značilna za špisarstvo, ki ga predstavlja ta stranka v našem delavskem gibanju in zato se hočemo z njeno vsebino podrobneje baviti. Poslušajmo za kakšne ugotovitve čutijo potrebo ti malomeščanski špisarji! Oni pravijo:

„Socialistična stranka Jugoslavije je razredna politična organizacija, katere jedro tvori delavski razred.“

Izvrstna ugotovitev! Kaj bi rekli, če bi začela n. pr. kaka komunistična stranka danes ugotavljati, da je razredna politična organizacija, katere jedro tvori delavski razred. Da, to je lepa ugotovitev osem let po ruski revoluciji! V tej dobi je SSJ namreč tako „zašajtala“ v buržuazijo, da čuti potrebo, da pove, da je še stranka delavskega razreda in da je vsaj njeno jedro še delavsko. Kaj pa je potem to, kar se zbira v tej stranki okrog tega jedra? Ali so to morda kmetje? Bog obvari! Teh so se socialisti do danes kaj pridno izogibali in so še-le na tem kongresu nekoliko revidirali svoje stališče v tem vprašanju? Kaj pa neki? Čemu pa nam socialistični teoretiki tega ne povedo? Na dan z besedo! Ej, to je pač težko: kam naj bi n. pr. prištevati pravne zastopnike predilske in pre-

dogovorijo. Pristop v te klube je prost in neobvezen prispevek za klub znaša 5—10 kopejk. Strokovna organizacija je v odboru kluba vedno zastopana.

Tovarniška celica.

V vsaki tovarni je tudi strankina celica. To tvori manjše ali večje število delavcev, ki so člani ruske komunistične stranke in ta širi komunizem med delavci, ki ne pripadajo stranki. Dosedaj so komunisti manjšina med strokovno organiziranimi. Rdeči nadzornik bi se lahko pohvalil, če bi od 700 v tovarni zaposlenih delavcev bilo 200 komunistov. Vendar se ne sme misliti, da imajo komunisti v tovarni kake predprave. V Rusiji ni ravno lahka stvar biti komunist. Nam je pripovedal neki delavec, da zato noče v stranko, ker ona od svojih članov zahteva zelo velike žrtve in požrtvovalnost.

Rdeči kotiček Lenjinov.

V vsaki tovarni, v vsakem gledališču, zadrugi itd. je poseben kraj, ki obiskovalca silno privlači: to je rdeči kotiček Lenjinov, kjer delavci proučavajo Lenjinova dela in kjer se pripravljajo propagatorji. Nikjer ni opaziti nič luksuznega, povsodi so vse izdelali delavci sami, vse je skromno a prisrčno. Tudi ta rdeči kotiček Lenjinov kakor vse ostalo upravljajo delavci sami. (Dalje prih.)

Petnajst dni v sovjetski Rusiji.

(Dalje.)

Organizacija je štela 1. oktobra 1924 60.949 članov, od katerih je bilo 46.291 zaposlenih, ostali pa so bili brez dela. Vprašali bodeste od kod ta brezposelnost. To vprašanje bomo objasnili v posebnem poglavju.

Med vojno, med revolucijo in meščansko vojno, ki je trajala kakor znano do leta 1921, dokler niso bili premagani vsi caristični generali, je bilo mnogo delavcev pritegnjenih v oblačilno industrijo, da so mogli zadovoljiti potrebam vojske. Koncem meščanske vojne, julija 1921 je organizacija štela 180.000 delavcev. Revolucionarna situacija od 1917 do 1921 je zahtevala, da se je uvedlo obvezno dolžnost biti strokovno organiziran. Ko je bila meščanska vojna končana, je prenehala potreba preskrbljevanja vojske z obleko in oblačilna industrija se je morala reducirati. To se je dogajalo pri mnogih industrijskih panogah v vseh državah, ki so bile v svetovni vojni.

Ko je nastopila normalna situacija se je število krojaških delavcev zmanjšalo za prebližno 60.000. Številčno stanje organizacije je padlo na 27.000, kar odgovarja normalnemu stanju; pristopanje k organizaciji ni več obvezno. Številke, ki smo jih navajali preje za 1923 in 1924, kažejo torej napredovanje.

mogovne industrije, kam ljudi, ki hodijo na dvor na pojedine?

Socialisti ugotavljajo, da je SSJ vsaj po svojem jedru še delavska stranka, ali pa je to tudi res? Ali ni morda ravno narobe resnica, namreč: da njeno jedro ni več delavsko, temveč meščansko in da je delavska samo še njena lupina, samo še to, kar se tega čudnega jedra še drži?

Kaj je jedro SSJ? Troje špisarjev iz konsumnih društev, bolniških blagajn, Delavske zbornice, Strokovne komisije in pa iz Kristanovih podjetij. To je jedro Socialistične stranke! In koliko delavcev se drži tega jedra? Kje so sekcije te politične organizacije? Koliko vpliva ima ta stranka na delavske množice v velikih naših delavskih centrih? Upamo, da bomo to v kratkem nazorno videli na lepem vzgledu. Vpliv Socialistične stranke na proletarijat je skoro enak ničli in vprašati bi se samo morali še: zakaj to?

Odgovor na to vprašanje ni težak: predvsem zato, ker je ostala Socialistična stranka politična organizacija špisarjev, ki niso nikoli donneli vloge proletarske stranke in ker zato nimajo proletariatu kaj nuditi. Socialistom je bila politična stranka vedno samo firma za volitve. Pred vojno je štela socialdemokratska stranka komaj 50 do 60 članov in v tej stranki proletariata skoraj ni bilo.

Po vojni je narasla na deset tisoče in to je bila ravno smrt socialnodemokracije. Množice so zahtevale političnega življenja, političnih akcij in ker socialnodemokratski špisarji niso mogli slediti tem zahtevam in voditi množice v akcije, je povojna socialnodemokratska stranka tudi razpala. Socialna demokracija je v svoji špisarjski priprostosti mislila, da se dajo delavske množice kreniti v socialistično stranko z meščanskim policijskim aparatom in je sama pomagala — in pomaga še danes buržuaziji — pri političnem priganjanju revolucionarnega delavstva. Kolika naivnost! To jo je ravno pokopalo.

Danes ve ves delavski razred in vse ubogo kmetско ljudstvo, da je socialna demokracija agent buržuazije in zato je njena bodočnost zapečatená. Mi se ne jezimo, kadar nastopajo socialistični govorniki z denunciacijami in lažmi na shodih. Nikoli ne bi mogli mi socialdemokratski špisarjev tako temeljito razkrinkati pred proletariatom, kakor se ob takih priložnostih oni sami razkrinkavajo!

Jedro naše socialne demokracije, oziroma socialistične stranke, ne tvorijo delavci, temveč pristni malomeščani, agentje kapitala, ki delajo čisto roko v roki z meščansko policijo, da se obdržijo nad vodo.

Resolucija pravi dalje, da jo „od vseh meščanskih in fevdalnih strank nepremostljivo loči njen politični, gospodarski, socialni in kulturni program ter internacionalni program, ki temelji na načelu razrednega boja.“ Boterčki, kje pa imate ta program? Da vam ni že zdavnaj splešnil v kakem mokrem predalu vaše socialne solzavosti?! V taki resoluciji se morajo programatične točke vedno na novo naglašati. In če vam ga slučajno niso še moli pojeli, kje pa ga izvajate, boterčki? Razredni boj? Kje pa? V enotni fronti z buržuazijo! Vaš politični program: PP-centralizem v parlamentarni in imperialistični monarhiji. Vaš socialni program: sleparske volitve v legalistično meščansko delavsko zbornico, bratovske skladnice, meščanski predsednik Bohine v Okrožnem uradu? Gospodarski program: meščansko naziranje o agrarni reformi, ki se ne loči od Radičevega! Vaš kulturni program: vidi predavanje v Meštnem domu! Vaš internacionalni program: amsterdamska in londonska mizerja! Mizerja, ki ne pozna nobene enotnosti, v kateri se lasajo malo-meščanski špisarji za nacionalna in kolonijalna vprašanja (glej češke in nemške socialne demokrate na Čehoslovaškem in francoske in angleške socialiste v maroškem vprašanju na zadnjem socialističnem kongresu v Marsilji!). Ne, boterčki, tu se prav v ničemer še ne razločujete niti od meščanov, niti od fevdalcev. Te vaše ugotovitve so torej prazne besede in nič drugega!

Mi hočemo videti vaš program na vašem delu!
(Dalje prih.)

Likvidatorji — ali lopovi?

Štukelj, Makuc in Sedej so razposlali na 27. januarja t. l. letak na vse naročnike DKL, ki je prava fotografija te izdajalske trojice. Z lažmi so prikivali svoj prehod h Kristanu in z

lažmi ga pečatijo. Decemberski letak z „Ujedinjenim železničarjem“ vred jim ni nič pomagal. Še manj jim je pomagalo brezplačno razpošiljanje „Delavca“. Ampak Tone Kristan jim ne da miru in jih nestrno sprašuje, kje da je tisti razkol med komunisti, ki so mu ga obljubljali, kje da je tista likvidacija „Delavsko-kmetškega lista“, ki jih je spravila na topla mesta v njegovem taboru. Poizkusili so še enkrat udariti po „DKL“ in zanesti zmedo med njegove pristaše, topot z najizbranejšimi lažmi. Da bi jim kateri izmed naših naročnikov ne nasedel, ugotavljamo tole:

Bahava laž je, da sta, ko je bila leta 1924 aretirana večina sodrugov, Štukelj in Vuk ustanovila DKL, temveč ustanovil ga je odbor, v katerem so bili ss. Aleksander Kobler, Ladislav Kordič, Franjo Peterkovič, Ivan Vuk in še dva, ki jih tukaj ne imenujemo. Štukelj je bil pozvan, da prevzame uredništvo, česar pa se je z vsemi štirimi branil. Hotel je namreč prostovoljno prijaviti se policiji, da ga zapre, da se na ta način izogne vsakemu delu in odgovornosti v tako resnem času. Udal se je šele, ko se mu je zabičalo, da se bo javno razglasila njegova strahopetnost. Obetal je, da se bo popravil, ali volk dlako menja, narave pa nikoli.

Navajamo nekaj odstavkov iz predajnega zapisnika, na katerega se ti novopečeni kristanovci sklicujejo. Zapisnik je spisan dne 30. novembra 1925, katerega dne se je od njih prevzela uprava. V zapisniku najdemo:

„V blagajni bi moralo biti 1432:56 Din v gotovini“. Namesto te gotovine je dotedanja upravnica izročila v gotovem denarju samo 12 dinarjev in v znamkah 17:81 Din, za ostalo je pa predložila koščke papirja s številkami brez datumov. n. pr. Štukelju 453 Din, Sedeju 417 Din in za razne druge stroške 29. oktobra 1925 je bilo dvignjeno iz čekovnega zavoda 440 Din, kateri denar je prejel Sedej. 4. septembra 1925 dvig 300 Din, sprejel Makuc. Oba zneska sta vknjižena pod računom razno. V zapisniku je ugotovljeno, da vsi ti izdatki niso izdani za upravo in da se imajo iztirjati od Sedeja in Makuca.

Nadalje najdemo v zapisniku:

„Najdena je nabiralna pola s. Alta iz Francije glaseča na 90 francoskih frankov. Upravnica izjavlja, da ima od te vsote A. V. iz J. 40 frankov, ostalih 50 frankov pa da je vzel Makuc“. Značilno je, da je uprava kupila celo vrsto knjig (n. pr. Klerikalizem in proletarijat, Stjepan Radič), katere pa je Štukelj pobasal v svojo taško in jih upravi do danes ni povrnil.

Nepopravnani so bili glasom predajnega zapisnika pri predaji sledeči račun: Tiskarni J. Pavliček Kočevje 9702:04 Din, nadalje naročnine za razne liste v skupni svoti 772 Din, torej skupaj 10.474:04 Din in še posebej čeških kron 103. Upravnica izjavlja, da je na kartotekah vse zabeleženo in da dolgujejo na neplačani naročniki 310 naročnikov po 5 mesecev, je 9300 Din in 484 naročnikov po 3 mesece 8712 Din, skupaj torej 18.012 Din. Te navedbe pa niso bile popolne, ker dolgovali so nekateri tudi po 10 mesecev in še več, kar smo šele naknadno dognali. „Knjigovodstvo je bilo v zastanku za dva meseca, tako da se je avgust vknjiževal v oktobru in potem dalje“.

Sodrug! Tako se glasi zapisnik, ki so ga podpisali: Franc Čepeljnik, Franc Vrhovc, Karl Podbršček kot pregledovalci; Slavka Klinarjeva kot predajateljica in Fran Peterkovič kot prejemnik. Ta zapisnik je vsakemu naročniku vsak čas na vpogled v upravi lista. Brezvestneži pa lažejo, da ni bilo več dolga od 4000 Din in da je bilo vse v najlepšem redu. Lažejo nadalje, da so zastoj delali. Poglejmo si to zastojkarstvo!

Štukelj je imel redno mesečno plačo od 2500 Din, pa je še vedno godrnjal, da je še to premaló. Sedej je prejemal tudi po 2500 Din mesečno, zraven tega si je pa za priboljšek še od Delavsko-kmetške matice dal trikrat izplačati po 500 Din mesečno, čeprav ni nič delal. Makuc je 1. septembra 1925 od prispevkov za žrtve reakcije dobil 1000 Din, za drugo, kar je sprejel, se pa ne ve, ker Štukelj, Makuc in Sedej, ki so

prejeli od 1. marca do septembra 1925 še enkrat večjo svoto, kot smo jo omenili zadnjič, kot prispevek za žrtve reakcije, niso za vse te svote predali nobenih potrdil in nobenega obračuna. Sodrug! delavci! Sedaj veste, od koga imate in morate zahtevati obračun in s kom morate obračunati! Vprašajte jih, zakaj so bile ta čas družine zaprtih v takih stiskah in aretiranci neredno in nezadostno podpirani v vseh ozirih, vprašajte jih, zakaj so pri nekaterih svojih ožjih prijateljih delali izjeme?

V svojem letaku trdijo Štukelj in drugovi, da so naročniki DKL toliko zavedni, da niso ostajali dolžni, in jih celo kličejo za pričo. Res pa je, da je cela vrsta naših naročnikov bila v preteklem letu v plačevanju naročnine zelo neredna. Zakaj? Mnogi sodrug! so nam poslali denar za zaostale mesece (po 5 do 12 mesecev) in se opravičili, češ, da poleti s pisavo lista niso bili zadovoljni. Makuc pa, ki vam očita v tem letaku nezavednost, dolguje štiri mesece naročnine, medtem ko Sedej in Štukelj sploh nista naročnika DKL! Nadalje: Kopicijo se nam dopisi, v katerih naročniki pojasnjujejo, da so plačali — medtem ko tega denarja ni nikjer vknjižena. N. pr. dr. Tuma piše v pismu od 21. januarja t. l. tole: „Dne 12. septembra 1924 vplačal sem v pisarni 60 Din naročnine za Delavsko-kmetški list za celo leto“. Teh 60 Din ni nikjer vknjiženih. Sodrug Ivan Baznik izjavlja, da je na račun naročnine njegova žena dala prejšnji upravnici 30 Din. Tudi ta znesek ni vknjižen. Ne moremo naštevati vseh teh slučajev, ki pričajo, da smo prejšnji upravi s polno pravico očitali nerednost in malomarnost.

Za vse, kar smo tukaj navedli, imamo dokumente. Vsak naš naročnik lahko,

Delavski dopisi.

Tržič. (Odgovor „Slovenca“.) „Slovenec“ nas je napadel, češ da smo pri volitvah v delavsko zbornico s terorjem delili in pobirali glasovnice in kuverte. Seveda „Slovenec“ po svoji stari navadi laže. Povedati bi pa moral, če bi ne bil lažnjivi kjukec, kako so klerikalci delali v papirnici in pa pri Malju. Neki Ahačič je kuverte razdelil in takoj zopet pobral. Neki oče je poslal svojega sina, ki niti glasovalne pravice nima, da je našim kar iz rok glasovnice trgjal. S. Snój je čisto upravičeno nastopil proti takim mahinacijam in ker jim je prekrižal račune, so ga v „Slovenca“ napadli. Naš zaupnik ni nobeni ženski grozil, da jo bo ubil, to so se zmislili, kakor so se zmislili tudi ono, kar so pisali o Verhovcu. Bernikova je pa dobila, kar je iskala. Prišla je na stanovanje izzavati: „Pridi ven, minister, pa mi daj eno na gobec!“ In minister je prišel in dobila je, kakor je želela. Delavci.

Ljubljana. (Tovarna Pollak.) V naši tovarni, ki je last znanega krščanskega moža in voditelja SLS, se zelo nekrščansko in nesocialno postopa z delavci. Najeli so nekega novega mojstra iz Holandije Dirksa, ki je mnogo slabši in hušji kot je znani Grey. Ta Dirks napravi lepo počasi in v miru lep model, potem pa zahteva, da bi delavci, ki delajo akordno delo, pod priganjanjem mojstrov napravili enako delo, kot ga je on, ki ima posebno šolo. Ta Dirks ne zna slovenskega jezika, in ker ga večina seveda ne razume, nastajajo pri delu nesporazumljenja, vsled katerih delavstvo mnogo trpi. Nismo šovinisti, ali zahtevamo pa v obrambo naših interesov, da se z nami govori v jeziku, ki ga razumemo, da nas ne bodo šikanirali radi nesporazumljenj, ki nastajajo. Pred kratkim so izdali okrožnico, da bo moral vsakdo, ki pokvari kako delo, škodo plačati iz svojega. Govori se, da nam bodo odtegnili že izplačane nadure in da v bodoče nadur ne bodo plačevali s 50%, kakor to predpisuje zakon. Če se ne bomo vsi do zadnjega strokovno organizirali, nas bodo na vseh koncih in krajih prikrajšali, posebno še sedaj, ko je Pollak pri volitvah za delavsko zbornico videl, da je v tovarni precej backov, ki so volili klerikalce. — Varnostne naprave v tovarni so pod vsako kritiko. Transmisije so nezavarovane in inspekcija dela bi imela precej posla, če bi prišla enkrat k nam. Da se ni zgodilo še več nezdog, kot se jih je, je pripisati samo veliki pazljivosti delavstva. Sedaj pa, ko nas z novimi metodami priganjajo k delu, so nezdoge neizogibne in že v naprej na to opozarjamo. Delavka.

kadar hoče, pride v upravništvo in jih pregleda.

Letak, ki ga je izključena trojica izdala, laže končno, da živi cela gruča ljudi od prispevkov lista. Iz knjig se lahko vsak naročnik prepriča, da je plačan samo upravnik in urednik in da oba skupaj ne prejmeta mesečno toliko, kolikor si je dal izplačevati prej Štukelj sam, ali pa Sedej. S. Gustinčič ni prejel do danes niti vinarja za svoje članke.

Na osebne klevete bodo prizadeti sodrug! sami odgovorili, če bodo smatrali za potrebno sploh odgovarjati na take, podle laži Kristanovih pristašev.

Čemu pa so ti agentje letak izdali, povedo v zadnjem njegovem odstavku. Oni hočejo uničiti DKL, oni hočejo, da postane Kristanova „Delavska Politika“ glasilo levičarskega delavstva, to se pravi, da bi ji revolucionarno delavstvo verjelo ter polagoma opustilo svojo revolucionarnost, od katere ga ni moglo odvrtiti vse divjanje reakcije. Ta račun pa je čisto zgrešen, kajti Kristana in njegovih hlapcev ne bo opral noben izdajalec in noben uskok. Štukelj in drugovi so pa še najmanj v stanju, da ga rehabilitirajo oziroma — boljše rečeno — zakrijejo. Tatvina naslovov naših naročnikov, za katere Štukelj, Makuc in Sedej morda dobro vedo, tej dčni družbi kristanovcev ne bo pomagala.

Da pa DKL zasluži, da ostane glasilo revolucionarnega delavstva Slovenije in da se čim bolj razširi med delavske in kmetске množice, to pove njegova vsebina.

Najboljši odgovor na klevetniški letak Kristanove trojice bodo dali naši naročniki s tem, da poravnajo zaostalo naročnino, da zbirajo za tiskovni sklad in da tako omogočijo nadaljnje izhajanje DKL.

Novo mesto. (Krojaštvo Povh in Medic.) Med šiviljami sta Povh in Medic toplo priporočala svojo demokrasko-orjunaško „neodvisno listo“. Šiviljam seveda nista povedala, da je orjunaška, temveč sta govorila, da je to „prava delavska“ lista, ki hoče prepričati davek na delo in pa to, da se ne bodo zidale palače. Bila sta tako prijazna — kar navadno nista — da sta pozvala šivilje, naj dajo kuverte kar knjigovodkinji Zori, da ne bodo tako krevljasto podpisane. Pa seveda šivilje niso ubogale, samo Milka je šla „za hec“ gori v pisarno. Na povelje Povh in Medic je knjigovodkinja morala napisati listke, da bi jih šivilje dale v kuverto. Dekleta so tiste listke res pobrale, a v kuverto so dale naše glasovnice ZDSZJ in klerikalne, in samo dve so bile za orjunaše. Klerikalno jih je precej volilo, ker še ne poznajo protidelavske politike SLS. Ko je Povh zvedel, kako so njegove sužnje volile, se je izrazil, da ni vedel, da ima tako gnezdo smeti pri sebi. Torej šivilje, ki mu delamo in garamo in mu vstvarjamo kapital, smo smeti v njegovih očeh. Ne preostaja nam drugega, kakor da se organiziramo, kakor se organizirajo delavci, in potem bomo z združenimi močmi tudi me „smeti“ pri Povhu in Medicu več veljale in naše delo bo boljše plačano. Brez enotnosti ni nikjer uspeha, zato organizirajmo se v razredni organizaciji in čitajmo in širimo naš DKL. Lutka.

Tržič. (Proč z Golmajerjem in drugo.) Na seji strokovne organizacije dne 23. januarja je bilo sklenjeno, „Golmajer mora ven iz Strokovne komisije“. Tozadevno resolucijo smo poslali Sveteku, ker če bi jo poslali Strok. komisiji, bi jo dobil v roke Golmajer in bi jo mogel uničiti. — Pri volitvah v delavsko zbornico je velika večina naša. Če bi imeli svojo listo, bi naša lista dobila večino. Tako so naši delali za ZDSZJ. — Po novem letu se je nahajal v Ljubljani s. J. L. Ker ni vedel, da je Štukelj postal kristanovec, se je obrnil do njega in Štukelj mu je rekel, da se mora naročiti na Delavsko Politiko in 10 izvodov kolportirati. Sedaj pa, ko je videl kako DP piše, in ko je zvedel, da je Štukelj izdajalec, pošilja DP nazaj, naj jo Kristan in Štukelj sama prebirata. — Mi delamo in razširjamo naš DKL. L—n.

Trbovlje. (Cementarna.) V naši tovarni je pobiral glasovnice (kuverte) za volitve v del. zbornico Ivan Belina. Zahteval je od delavcev samo podpis, ni nam pa ničesar govoril, kaj bo del. zbornica delala in kakšen pomen ima ta institucija za delavce. Če bi naš DKL ne objavil

programa opozicije, bi sploh ne vedeli zakaj se gre pri teh volitvah. Tak način izvajanja volitev je socialpatriotski, ker se delavstvo ni opredeljevalo po programih, ker se volitev ni izkoristilo za propagando naših marksističnih načel. Če bi se volilni boj vršil na tem polju, bi nam volitve lahko mnogo več koristile. Tako pa so se samo podpisali zbirali, vse drugo je pa uredil Belina. Zakaj pišemo to? Ker nas Belina smatra za nezadovoljne proletarce in misli, da nas je ofrnjal za glasovnice. Mi smo glasovali za listo ZDSZJ, ker je tako nasvetoval DKL; ne sme pa Belina misliti, da smo s tem dali Krušiču zaupnico ali pa njemu, ki je samo Krušičev privešek (medajlon). Mi smo in ostanemo pristasi DKL.

I. B.—a v imenu več delavcev.

Sv. Jurij pri Ptujju. (Pošta v kraljevini SHS.) Bil sem pri vojaki daleč doli v Debru pri 12. p. p. Ko si mi je bližal čas, ko bom mogel vreči militariistično šajkačo in puško v kot, sem pisal po svojo civilno delavsko obleko. Poslali so mi jo 23. novembra, pa nisem jo dobil niti 22. decembra, ko mi je potekel vojaški rok. Tudi danes, po 70. dneh, še nimam paketa v rokah. Sam čuks (osel) bi jo v tem času mogel štirikrat prenesti sem in tja. Iz Leningrada preje pride pošiljatev k nam čez sedem držav, kot iz Slove...ije v Debar. — Doli, kjer neha obratovati takozvani gigerl-vlak, leži na postaji od 140 do 160 paketov, v katerih je večinoma obleka, ki je bila namenjena nam, ki smo doslužili vojsko. Te pakete mi tudi doma težko čakamo, ker v njih je naša obleka, brez obleke pa ne moremo v svet za kruhom. Pošta naj že enkrat poskrbi, da dobimo naše pakete, ker nimamo rezervnih oblek kot gospoda, ki je kriva, da pošta tako „hitro“ posluje.

Anton Rotter.

Trbovlje. (Klevetniki.) Privoščil bi si par vrstic napisati, ker „Slovenec“ in „Jutro“ sta dnevno polna o Del. zbornici. Kritizira se na vse načine, kako in kaj so delali socialpatrioti v Delavski zbornici. To nam je dobro znano, kaj so delali Čobal in njegovi, in vsi proletarci obsojamo njih delo. Dovolili bi si pa vprašati, zakaj so pa klerikanci, ki so v Delavski zbornici sedeli s Čobalom, ves čas do sedaj lepo molčali in zakaj preje niso začeli kritizirati vse delo. Torej niste nič

bolji. Vam in vsem meščanskim strankam se ne gre za drugo, kakor Del. zbornico, to zadnjo delavsko institucijo, iztrgati iz delavskih rok, da bi bili potam absolutni gospodarji nad vsemi del. institucijami, da bi bil delavski razred še bolj zaslužjen kakor je. Gre se vam za vaše kapitalistične interese, nikdar vam pa še na misel niso prišli delavski interesi; vi se samo borite za stolčke in milijone, kateri so za Del. zbornico, da bi vi razpolagali z njimi seveda v svoje namene, nikdar pa še mislili niste, da bi se res brigali za socialne zadeve delavstva. Kako pa, da se „Slovenec“ in „Jutro“ nista v mezdnih gibanjih borila in vsak dan pisala cele strani, če je njima toliko za delavske interese, ker tam se tudi ni šlo za družega kot za več kruha. Se spominjate, kako ste pa takrat pisali — sploh nič za delavske interese, vi ste za delavca volk v ovčji koži. Zato je delavstvo z vami obračunalo in vse glasovalo za pravo delavsko listo. Pišete lahko cele romane, a mi se vam kar smejimo. Takih, ki so delavce streljali kakor zajce (na Zaloški cesti) in ki so rudarje justificirali in streljali celo pri svojih stanovanjih in zažigali domove, gotovo ne bo volil nobeden. — Rudar.

Moste. (Marksisti, vkup.) S to parolo operirajo socialpatrioti med delavstvom. Dobro. Vsak zaveden proletarce ve, da je „marksizem“ socialpatriotove le sredstvo za njihove izdajalske naklepe proti delavskim interesom. Marksizem pa imajo le na papirju, da se ne bi zamerili svojim zaščitnikom, kapitalistom. Vemo pa tudi, da je Lenin spolnil marksizem s svojimi bogatimi izkušnjami, posebno povojnimi, tako da moramo danes pripoznati, da so nauki Lenina, ki se imenujejo leninizem, glavna opora vsakega revolucionarnega delavskega razmaha! Laži-socialisti nikoli ne propagirajo pravega marksizma, ki se je pri njih avtomatično pretvoril v reformizem. Oni vedo, da je leninizem izvajanje marksističnih naukov, kar pa oni za nobeno ceno ne marajo, da se ne pregrešijo proti buržuaziji.

Sodrug, vstopajte v združene strokovne organizacije in razkrinkajte laži-marksizem socialpolicajev; brigajte se, da se bo izvajala prava delavsko-razredna politika, ki je začetna v leninizmu, kateri nas bo dovedel do našega cilja, svobodne delavsko-kmečke republike, Vodmatčan.

Mednarodni pregled.

Dopis iz Francije. Kot zavednega delavca v veliki svetovni družbi me sili delžnost, da se naročim na „Delavsko-kmetški list“, kot edino bojno glasilo slovenskega proletariata. Razmere v SHS, domovini kapitalistov, me še vedno zanimajo. To ni domovina delavcev in kmetov, ki smo se v njej rodili in se za njo borili v svetovni vojni, pač pa prisilna delavnica in jetnišnica, kar sem skušal na svoji lastni koži. Dve leti je poteklo, odkar me je posedujoča buržuazija prisilila, da sem moral zapustiti svoj rojstni kraj in se podati kot emigrant v tujino za trdim kruhom. Ali, sodrug, ni me razočaralo dejstvo, ko sem videl, da tudi tujzemski kapitalisti izkoriščajo delavstvo, ker kapitalisti so po vsem svetu enski.

Kot razredno zavedni delavci vem, da v kapitalistični družbi ni domovine za delavstvo. Zatorej, sodrug, ključem vam v svoj rojstni kraj: razširjajte bojno glasilo DKL in organizirajte se, ker le s tem boste pomagali graditi veliko svetovno družbo, ki bo strla kapitalistični razred in postavila veliko svetovno domovino delavcev in kmetov. Forte Andrej.

Iz Mussolinije. Proletarski tisk v Italiji je podvržen dnevnim zaplembi. Tu ima vsak prefekt polno moč glede zaplembe, tako da v slučaju, da članek nima nič, kar bi moglo motiti javni red, lahko vsak čas zapleni. Seveda pod takšnimi razmerami ni mogoče niti misliti na izdajanje proletarskega tiska. Fašistovski režim, s pomočjo parlamentarne večine, ki jo je dobil z nasiljem, izdaja odredbe, ki so samo fašistovski stranki in fašističnim sindikatom v prilog. Vse to je pravilno, nobeden jim ne more odrekati te pravice, ker oni so stranka in njih stranka je vlada, ki se ne moti, nihče nima vmešavati se v sklepe in odredbe vlade, ki je pokazala, da je kos svoji fašistični nalogi. Tako je mišljenje posameznih predstavnikov italijanskega režima, vlade in fašistovske stranke.

Pod enakimi okoliščinami italijanski proletarijat nadaljuje svojo trnjevo pot s popolnim prepričanjem, da bo dovršil svojo

težko nalogo; veruje v marksizem in leninizem in si jemlje za vzgled zgodovino posameznih dob, v katerih je moral svetovni proletarijat prestati trde borbene preizkušnje.

Kdor je sledil razvoju fašističnega režima v Italiji, si je na jasnem, kako je bilo mogoče, da se je fašizem utrdil. Po Matteotijevem umoru se je ustvarila tkz. opozicija, ki je šla na Aventin in tam zapala, ne da bi se več prebudila. Tam na Aventinu so se sanjarile vse mogoče sanje in čakalo se je angela rešitelja, da bi jih rešil iz zagate, v katero so zašli.

Mesija ni prišel, pač pa se je fašistovski režim v tem zgubljenem času Aventina utrdil. Oni so v tem času spali... in upali na padec Mussolinija in na napoved novih volitev ter na končno prevzetje vlade. Končno so vendar sprevideli, da spanje nič ne koristi, temveč škoduje, in odločili so se, da vstanejo in se spravijo na delo. Pa človek, ki je od dolgega spanja prevzet, ni za nobeno delo več, to je znova dokazala aventinska opozicija.

Zadnja zgodovinska doba ne zaznamuje tako klavernega konca, kot ga je napravila buržuazna opozicija italijanskega parlamenta na Aventinu. Vsi ti od ljudstva izvoljeni poslanci nimajo več pravice, da bi se vrnili v parlament. Ali je to sramota režima? To je sramota vseh aventinskih poslancev, ker niso znali izrabiti časa, ko jih je italijanska komunistična stranka pozivala na skupen nastop takoj po Mattiotijevem umoru, da bi vrgli s silo fašistovski režim, ki so se mu zelo majala tla in bi ga ne bilo težko v tistem času, ko je ogorčenje vzplamtelo pri ogromni večini.

Komunistom, ki se niso hoteli odzvati vabilu, poslanem od opozicijskega odbora, naj tudi oni zapustijo parlament, so očitali, da so dogovorjeni z Mussolinijem in s fašistovsko stranko. Komunisti pa, dobro vedoč, da čaka Aventinec žalostni konec, so ostali v parlamentu in tam ob vsaki priliki v obraz povedali vladi, da je ona kriva umora Mattiotija. Pokazali so s tem, da so zmiraj pripravljeni osebno se izpo-

staviti v slučaju, da se gre za blagor in pravice delovnega ljudstva.

Pred nekaj meseci je začelo razpadanje opozicije; posledne stranke so uvidele, da njih taktika ni prinesla nobenega rezultata. Prišel je končno blufistični napad na Mussolinija in to je dalo povod, da opozicija na kratko likvidira. Fašistovska vlada, na čelu ji Farinacci, je porabila ta slučaj, da izda vse mogoče zakone in odredbe. Fašistovska stranka je zavzela intransigentno stališče s ciljem popolnega uničenja opozicije.

To neumno počenjanje opozicije je imelo svojo zadnjo posledico v tem, da so popolari v tem zadnjem času bili vrženi iz parlamenta.

Tukaj smo orisali na kratko nad dveltno brezplodno delovanje italijanske buržuazne opozicije, da se bo naše delavstvo znalo orientirati, kako zgrešena je bila smer Aventina. Nikola.

Odstavljeni kralji in knezi zahtevajo odškodnino. Danes, ko v Nem-

čiji široke plasti delavnega ljudstva stradajo, ko narašča brezposelnost, so vložili odstavljeni nemški knezi tožbo za izplačanje odpravnine. Poleg raznih kraljev in knezov pa zahtevajo odpravnino tudi njihove metrese, za težko nočno delo v službi monarhizma. Zahteva bivših kraljev so seveda kraljevske. Tako je vojvodi Sachsen-Gotha sodišče že prisodilo 43.000 ha gozdov, 13 domen, 5 hotelov, več graditev in mnogo umetnin, skupna vrednost te „odškodnine“ znaša nat 200 milijonov mark. Hohenzollerji so seveda najnesramnejši. Dosedaj so dobivali po 50.000 mark „cesarske brezposelne podpore“, sedaj pa zahtevajo 4 kraljeva gradiča, 14 palač v Berlinu in Potsdamu, 290.000 jutrov zemlje in 30 milijonov mark v denarju.

Skupna svota, ki jo zahteva 20 odstavljenih vladarskih hiš z metresami, znaša tri milijarde mark!

No, v Rusiji bi do takih tožb za odškodnino ne moglo priti.

Na kratko.

Še enkrat Bernotov lažimarksizem. „Naprej“ piše, da je naše točno poročilo o obravnavi proti Bernotu in Skrablju „lažljivo, zavito in torej lopovsko“. Sam pa prinaša poročilo, v katerem je vse važno in bistveno izpuščeno. Pozivljamo ga, da v smislu svojega načela javnosti, ki pri njem nadomestuje menda vseh deset zapovedi božjih, le objavi, da je Bernot pri obravnavi izjavil, da delavci sploh ne razumejo „Komunističnega manifesta“ in da torej ni mogel delavcev revolucionirati in gospodstvu buržuazije škodovati! Že samo to priča, kako klaverno vlogo je na tem procesu igral Bernot. Dragi „Naprej“, mi smo zato napisali, da se je Bernot razkrinkal kot reformist in oportunist, ker se je z reformizmom in oportunistom zagovarjal, ne pa zato, ker ga je sodišče oprostilo zato, ker je nasprotnik komunizma in revolucionarnega marksizma. Z nobenimi zavijanji ne boste prikrili delavstvu svojega oportunizma!

Proč z Golmajerjem! Golmajer je našemu uredništvu poslal izjavo, v kateri poskuša upravičiti klofute, ki jih je dal s. Globočniku. Golmajer hoče celo stvar spraviti v drugo smer in trdi, da je Globočnik zahteval za 28 dni kar 21.000 Din podpore itd.

Mi nismo govorili ne o vsotah in ne o šilingih, s katerimi se izgovarja Golmajer, temveč smo povedali, da je Golmajer prijel s. Globočnika za prsa, ga nasilno rinil skozi dve sobi in ga pred vratmi tudi oklofotal. Tega Golmajer v svoji izjavi tudi ne zanika.

Zato je naše mnenje tudi še danes, da človek, ki v pisarni Strokovne komisije delavce pretepa, ni vreden biti še nadalje delavski funkcionar in da mora ven iz Strokovne komisije. Zato pozivamo tudi danes ponovno, da strokovne organizacije sklenejo: Proč s pretepači iz Strokovne komisije!

Za zabavo in karaktizacijo Golmajerjeve izjave še to-le: Golmajer trdi, da ima Globočnik pravico „samo do 90 avstrijskih kron dnevne podpore“. Golmajer najbrže ne ve, da znaša 90 avstr. kron v našem denarju približno 6 in pol pare in da se je s tako trditvijo pošteno blamiral. Če nas hoče Golmajer s svojimi izjavami še zabavati in razkrivati svojo omejenost — prosto mu.

Kako farbajo. Del. Politika je prinesla neko poročilo s gloda v Trbovljah 23. jan., katerega je Krušič hotel s pomočjo dezertarja Štukelja izkoristiti za svojo kristanovsko politiko. Ni pa seveda D. P. objavila na shodu sprejete resolucije, ker je z njo bila obsojena dosedanja razbijaška politika URSS in Strokovne komisije, ki so proti popolnemu zedinjenju strokovnega gibanja v Jugoslaviji. Resolucija glasi:

„Zavedajoč se, da se more vršiti ukinitje socialne zakonodaje in socialnih institucij le vsled razcepljenosti in organizacijske slabosti delavskega razreda, smatramo, da je neobhodno potrebno:

1. da se vsi delavci in delavke vseh strok v Sloveniji strokovno organizirajo v organizacijah ZDSZJ;
2. da se izvede popolno zedinjenje strokovnega gibanja v Sloveniji in Jugoslaviji. Zato pozivamo Strokovno komisijo in URSSJ, da prenehata s sabotažo popolnega zedinjenja in da storita vse, da pride do zedinjenja s CRSGJ in Unijo stavbinskih delavcev v Celju.

Objava.

Vsled destruktivnega (razdiralnega) dela, ki je v nasprotju z načeli revolucionarnega marksizma, je bil decembra meseca izključen iz naše srede Ciril Štukelj.

Makucu, Sedeju in nekaterim, ki se podpirali in pomagali Štuklju v njegovem izdajalskem početju, ki je šlo za tem, da spravi tudi skupino okoli DKL pod Kristanovo okrilje, se je dalo dovolj časa in prilike, da kreneta nazaj na pravo pot, kar so tudi vsi pošteni sodrugji storili, med njimi tudi s. Vrhove.

Makuc in Sedej pa, ki sta dobila kakor Štukelj dobra mesta v Kristanovem taboru, drvita naprej s Štukljem v mehko Kristanovo naročje.

Ker pa tudi Makuc in Sedej nastopata med delavstvom kot levičarja in celo komunista, v resnici pa podpirata Kristanovo dvorni socializem, objavljamo, da sta tudi Makuc in Sedej izključena iz naše skupine in da jih je kot Urtnika ali Svetka smatrati za kristanovce.

Redakcija DKL.

Za žrtve reakcije.

Sodrug iz Javornika so nabrali 723 Din in sodrug na Savi 527 Din, skupaj 1250 Din, katero svoto so izročili preganjanemu sodrugu Tomažu Wolfu iz Javornika, za kar se omenjeni sodrug zahvaljuje vsem darovalcem.

V prejšnji številki izkazano 401-75 Din, do sedaj skupaj 1651-75. V 3. štev. DKL se nam je vrnila neljuba pomota in smo objavili, da je v Radovljici zaprt s. Franc Preve. Popravljamo s tem, da je tam zaprt s. Lovro Puc, ki je tja prepeljan iz Ljubljane.

Sodrug, darujte za žrtve reakcije!

Iz uredništva.

Opezarjamo ponovno vse sodruge, da zaključujemo redakcijo četrtkove številke v soboto in da pozneje prejeti rokopisi ne morejo priti v bodočo četrtkovo številko. Dopisnike prosimo, da po možnosti pišejo s črnolom in na eno stran papirja in da redno dopisujejo. Vsak kraj, vsaka delavnica mora imeti svojega dopisnika.

Ta številka se je vsled tehničnih težkoč zakasnila, kar naj nam naročniki oprostijo.

Iz uprave.

Mnogo sodrugov je že poravnalo zaostalo naročnino, nekaj jih je še, ki doslej tega še niso storili. Naši hrvaški in srbski časopisi objavljajo pod rubriko „grobarji lista“ imena kolporterjev in naročnikov, ki so list sprejemali, pa ne plačali. Upamo, da nam ne bo treba v našem listu odpreti te rubrike, ki bi bila našemu pokretu v sramoto. Položnice so priložene 3. štev., kdor jih nima, naj jih zahteva.

Izdajatelj, lastnik in odgovorni urednik Aleks. Kobler, Ljubljana.

Tiskarna Josip Pavliček, Kočevje.

Internacionalno maškarado

pripravljajo naši železničarji za pustno nedeljo 14. februarja v „Narodnem domu“ v Ljubljani.

Po Din 4300

se prodasta dve spalnici, temno in svetlo politirani. Naslov v upravi lista.